

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З.Гжицького**

Факультет громадського розвитку і здоров'я

Кафедра фізичного виховання, спорту та здоров'я

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО КОМПЛЕКСНИЙ
КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН**

Галузь знань: 01Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 017 Фізична культура і спорт

Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр

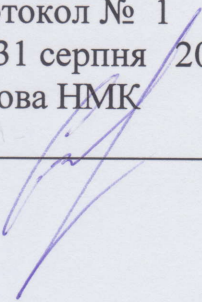
Кваліфікація: бакалавр фізичної культури і спорту, викладач з фізичного виховання, тренер з виду спорту

РОЗРОБЛЕНО І СХВАЛЕНО

Навчально-методичною комісією
спеціальності 017 Фізична культура і
спорт

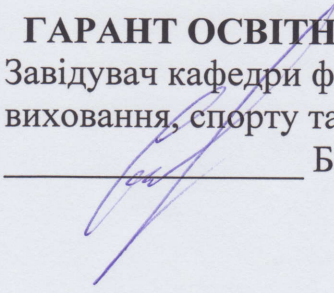
Протокол № 1
від 31 серпня 2021 р.

Голова НМК

_____ Богдан Семенів

ГАРАНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Завідувач кафедри фізичного
виховання, спорту та здоров'я

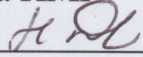

_____ Богдан Семенів

РЕКОМЕНДОВАНО

Навчально-методичною радою
факультету громадського розвитку та
здоров'я

Протокол № 2
від 01 вересня 2021 р.

Голова НМР

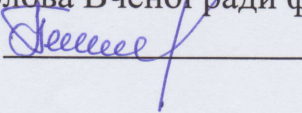

_____ Наталія Сливка

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету

Протокол № 5
від 01 вересня 2021 р.

Голова Вченої ради факультету

_____ Руслан Пеленьо

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Фізична культура і спорт» спеціальності 017 Фізична культура і спорт галузі знань 01 Освіта/Педагогіка відбувається у формі комплексного кваліфікаційного екзамену, який дозволяє оцінити рівень професійних знань, умінь та навичок випускників, передбачених освітньо-професійною програмою.

Цей екзамен є кінцевим етапом підсумкової перевірки та оцінки набутих у закладі вищої освіти загальних та професійних компетентностей та становить особливу комплексну форму контролю, що у найбільш повному і чіткому вигляді характеризує досягнутий освітньо-кваліфікаційний рівень студента.

Комплексний кваліфікаційний екзамен відбувається відповідно до «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію ЛНУВМБ імені С.З Гжицького » за № 89 від 2015 р.

Відповідальними за організацію екзамену є декан факультету, завідувач кафедри фізичного виховання, спорту та здоров'я та гарант ОП «Фізична культура і спорт», а за безпосереднє проведення екзамену і визначення індивідуальних оцінок – екзаменаційна комісія.

Кафедра фізичного виховання, спорту та здоров'я бере участь в удосконаленні планових та облікових документів, підготовці посібників, методичних рекомендацій, проведенні консультацій, обговоренні педагогічних інновацій, прийнятті рішень з удосконалення системи контролю та оцінювання та підготовці пропозицій до Вченої ради факультету щодо атестації здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Фізична культура і спорт» спеціальності 017 Фізична культура і спорт галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

До атестації допускаються студенти, які виконали всі вимоги освітньо-професійної програми «Фізична культура і спорт» та навчального плану.

Програма комплексного кваліфікаційного екзамену включає чотири обов'язкові компоненти:

1. «Основи теорії і методики фізичного виховання»;
2. «Теорії та методики спортивного тренування у навчальних закладах» ;
3. «Теорії і методики викладання обраного виду спорту»;
4. «Спортивна медицина».

Така побудова програми дає можливість творчо підходити до компонування екзаменаційних білетів і охопити всі напрями педагогічної діяльності майбутнього спеціаліста з фізичної культури і спорту.

Усі зміни і доповнення до цього Положення проводяться за рішенням Вченої ради факультету не пізніше, як за місяць до проведення комплексного кваліфікаційного екзамену, з обов'язковим інформуванням студентів.

Методика проведення підсумкової атестації

Опитування здобувачів проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії. У випадку спірної оцінки голова екзаменаційної комісії приймає рішення шляхом проведення відкритого голосування серед членів комісії.

Під час комплексного кваліфікаційного екзамену перевіряється теоретична підготовленість з навчальних дисциплін: «Основ теорії і методики фізичного виховання»; «Теорії та методики спортивного тренування у навчальних закладах»; «Теорії і методики викладання обраного виду спорту» та «Спортивна медицина». (Див. додаток 1). Оцінювання проводиться за результатами усної відповіді на білети, питання яких відповідають змісту навчальних програм наведених вище обов'язкових компонентів навчального плану та схвалені Вченою радою факультету.

Комплексний кваліфікаційний екзамен складається з 30 білетів. Всі екзаменаційні білети є рівнозначні за складністю. На підготовку студента до відповіді на білет відводиться 40 хвилин. Структура білетів містить три питання.

Оцінювання успішності проводиться за 100-бальною шкалою, національною шкалою та за шкалою ECTS у відповідності до національної та Болонської систем оцінювання (Табл. 1).

Таблиця 1.

Загальна шкала оцінювання

Національна шкала оцінювання	Методика визначення оцінки	100-бальна оцінка	Оцінка за шкалою ECTS
Відмінно	Визначається середнє арифметичне з оцінок за відповідь на кожне теоретичне питання і конвертується у 100 – бальну шкалу	90-100	A
Добре		82-89	B
		74-81	C
Задовільно		64-73	D
		60-63	E
Незадовільно		35-59	FX
	0-34	F	

Оцінювання відповідей на окреме теоретичне питання білету та допоміжні запитання проводиться відповідно за 100-бальною шкалою. Методика визначення оцінки міститься в таблиці 2.

Таблиця 2.

Шкала оцінювання відповідей на окреме питання

Методика визначення оцінки	100 - бальна оцінка
Відповідь по суті, правильна і повна	90-100
Відповідь по суті, правильна, але недостатньо повна	82-89
Відповідь по суті, загалом правильна, недостатньо повна	74-81
Відповідь по суті, з незначними помилками, неповна	64-73
Відповідь загалом по суті, з помилками, неповна	60-63
Відповідь наближена до правильної, зі значними помилками	35-59
Відповідь не по суті і неправильна	0-34

За результатами оцінювання студентів голова екзаменаційної комісії визначає кінцеву оцінку згідно оцінок кожного з членів екзаменаційної комісії та вносить оцінки у відомість оцінювання успішності.

Результати комплексного кваліфікаційного екзамену оголошуються студентам головою екзаменаційної комісії після узгодження з членами комісії після закінченню екзамену.

**Перелік питань, що виносяться на комплексний кваліфікаційний екзаме
н для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-
професійної програми «Фізична культура і спорт» спеціальності 017
Фізична культура і спорт галузі знань 01 Освіта/Педагогіка**

Питання з дисципліни «Основи теорії та методики фізичного виховання»

1. ТiМФВ як наукова і навчальна дисципліна та її зв'язок з іншими дисциплінами.
2. Зміст поняття «фізична культура», її ціннісний, діяльнісний та результативний аспекти.
3. Поняття «фізичний розвиток людини». Показники, що характеризують фізичний розвиток.
4. Характеристика поняття «фізичне виховання». Взаємозв'язок фізичного виховання з іншими сторонами процесу виховання особистості.
5. Основи системи фізичного виховання в Україні (ідейні, організаційні, програмно-нормативні, науково-методичні).
6. Фізична вправа як основний засіб фізичного виховання. Класифікація фізичних вправ.
7. Поняття про техніку фізичних вправ та її характеристика.
8. Характеристика етапів навчання руховим діям. Завдання етапів. Методи навчання техніці.
9. Характеристика рухових дій як предмету навчання. Рухове вміння, рухова навичка.
10. Характеристика принципів фізичного виховання.
11. Поняття «метод», «методика» та «методичний прийом» у фізичному вихованні. Класифікація методів фізичного виховання.
12. Загальна характеристика сили як фізичної якості людини.
13. Загальна характеристика швидкості як фізичної якості людини.
14. Загальна характеристика витривалості як фізичної якості людини.
15. Загальна характеристика гнучкості як фізичної якості людини.
16. Загальна характеристика спритності як фізичної якості людини.
17. Характеристика методів організації діяльності та способів виконання фізичних вправ на заняттях.
18. Урок – основна форма занять у фізичному вихованні. Структура уроку фізичної культури (її науково-методичне обґрунтування, типові завдання частин уроку).
19. Реалізація освітніх, оздоровчих та виховних завдань під час уроку фізичної культури.
20. Дозування фізичного навантаження на уроках фізичної культури.
21. Види та стадії формування адаптаційних реакцій організму людини.
22. Характеристика неурочних форм занять у фізичному вихованні.
23. Планування процесу фізичного виховання. Характеристика основних документів планування процесу фізичного виховання.

24. Контроль за навчальним процесом з фізичного виховання. Самоконтроль у фізичному вихованні.
25. Зміст та методика проведення педагогічних спостережень на уроці фізичної культури.
26. Зміст та методика проведення хронометражу уроку на уроці фізичної культури.
27. Зміст та методика визначення фізіологічної кривої навантаження на уроці фізичної культури
28. Роль гри у процесі розвитку та виховання дітей. Різновиди рухливих ігор, класифікація українських народних ігор.
29. Характеристика законодавчих документів, що регламентують процес фізичного виховання школярів.
30. Характеристика програм для загальноосвітніх навчальних закладів (архітектоніка і зміст).
31. Характеристика анатомо-фізіологічних особливостей дітей дошкільного віку.
32. Характеристика анатомо-фізіологічних особливостей дітей молодшого шкільного віку.
33. Характеристика анатомо-фізіологічних особливостей дітей середнього шкільного віку.
34. Характеристика анатомо-фізіологічних особливостей дітей старшого шкільного віку.
35. Організаційні форми фізичного виховання дітей дошкільного віку в умовах дошкільного навчального закладу.
36. Організація та проведення занять з фізичної культури з дітьми дошкільного віку в умовах дошкільного навчального закладу (зміст та основні риси).
37. Принципи та методи навчання руховим діям дітей дошкільного віку
38. Особливості методики навчання руховим діям дітей дошкільного віку.
39. Особливості методики розвитку фізичних якостей дітей дошкільного віку.
40. Технологія складання конспекту уроку з фізичного виховання.
41. Методика формування постави у фізичному вихованні дітей шкільного віку. 3
42. Особливості проведення та організації уроків з фізичного виховання з учнями молодшого шкільного віку
43. Особливості проведення та організації уроків з фізичного виховання з учнями середнього та старшого шкільного віку
44. Основи диференційованого фізичного виховання школярів.
45. Підготовка вчителя до уроку фізичної культури.
46. Дотримання правил безпеки в процесі фізичного виховання школярів. Вимоги до матеріально-технічного забезпечення фізичного виховання школярів.
47. Організація та зміст годин здоров'я, спортивної години в групах продовженого дня та «Дня здоров'я» в загальноосвітній школі.
48. Підготовка фізкультурного активу в загальноосвітній школі. Зміст та особливості проведення гурткових та секційних занять в позаурочний час з учнями середнього і старшого шкільного віку.
49. Педагогічні функції та вміння вчителя фізичної культури.

50. Педагогічна майстерність та педагогічна техніка вчителя фізичної культури.
51. Етапи фізичного розвитку людини. Мета, задачі та засоби фізичного виховання у різні періоди життя людини.
52. Характеристика анатомо-фізіологічних особливостей дорослих
53. Основні напрямки фізичного виховання дорослого населення та їх характеристика.
54. Організаційно-методичні особливості проведення занять фізичними вправами у фізкультурно-оздоровчих групах дорослого населення.
55. Кондиційне тренування, його зміст та значення. Структура кондиційного тренування.
56. Структура і зміст фітнес-програм. Характеристика основних видів фітнес-програм.
57. Цілі та стратегія управління процесом фізичного виховання дорослих.
58. Фізичне виховання осіб похилого та старшого віку. Контрольні якісні показники фізичної культури дорослих.
59. Особливості мотивації до рухової активності дорослих.
60. Контроль у фізичному вихованні дорослих.

Питання з дисципліни «Теорія та методика спортивного тренування у навчальних закладах»

1. Дайте визначення поняттям «спортивна підготовка» і «система спортивної підготовки».
2. Дайте визначення поняттям «спортивне тренування» і «система спортивного тренування».
3. Назвіть мету і основні завдання спортивного тренування.
4. Назвіть і охарактеризуйте засоби спортивного тренування.
5. Назвіть і охарактеризуйте методи спортивного тренування.
6. Методи тренування, спрямовані переважно на опанування спортивної техніки.
7. Методи тренування, спрямовані переважно на розвиток рухових якостей.
8. Неперервний метод спортивного тренування.
9. Інтервальний метод спортивного тренування.
10. Ігровий метод спортивного тренування.
11. Змагальний метод спортивного тренування.
12. Назвіть і охарактеризуйте основні специфічні принципи спортивного тренування.
13. Принцип спрямованості до вищих досягнень.
14. Принцип поглибленої спеціалізації.
15. Принцип неперервності тренувального процесу.
16. Принцип єдності поступовості збільшення навантаження і тенденції о максимальних навантажень.
17. Принцип хвилеподібності й варіативності навантажень.
18. Принцип циклічності тренувального процесу.

19. Принцип єдності та взаємозв'язку структури змагальної діяльності та структури підготовленості.
20. Принцип єдності та взаємозв'язку тренувального процесу і змагальної діяльності з позатренувальними факторами.
21. Дайте характеристику навантажень, що застосовуються у спортивному тренуванні.
22. Компоненти навантаження, які визначають його спрямованість і величину впливу.
23. Динаміка функціональної активності при напруженій м'язовій діяльності.
24. Втома при напруженій м'язовій діяльності.
25. Відновлення при напруженій м'язовій діяльності.
26. Адаптація у спортивному тренуванні.
27. Спортивна техніка і технічна підготовленість спортсмена.
28. Завдання, засоби й методи технічної підготовки спортсменів.
29. Етапи і стадії технічної підготовки спортсменів.
30. Фізична підготовка спортсменів.
31. Поняття «сила» як фізична якість та основні види силових здатностей.
32. Методика розвитку силових здатностей.
33. Поняття «швидкість» як фізична якість та основні види швидкісних здатностей.
34. Поняття «витривалість» як фізична якість та її основні види.
35. Методика розвитку загальної та спеціальної витривалості.
36. Поняття «гнучкість» як фізична якість та фактори, які визначають її рівень.
37. Методи розвитку гнучкості.
38. Координаційні здатності та фактори, які їх визначають.
39. Методика розвитку координаційних здатностей.
40. Спортивна тактика і тактична підготовленість спортсменів.
41. Оволодіння тактичними діями та удосконалення тактичного мислення.
42. Основні напрямки тактичної підготовки.
43. Структура психологічної підготовленості спортсменів.
44. Вольова підготовка та управління стартовим станом спортсменів.
45. Загальна структура тренувальних занять та основна педагогічна спрямованість тренувальних занять.
46. Навантаження у тренувальному занятті.
47. Типи й організація тренувальних занять.
48. Типи тренувальних мікроциклів.
49. Типи тренувальних мезоциклів та поєднання мікроциклів у мезоциклі.
50. Особливості побудови мезоциклів при тренуванні жінок.
51. Загальна структура тренувальних макроциклів та періодизація підготовки в окремому макроциклі.
52. Тренування у підготовчому періоді підготовки.
53. Тренування у змагальному періоді підготовки.
54. Тренування у перехідному періоді підготовки.
55. Побудова тренування на різних етапах багаторічної підготовки.

56. Дайте характеристику етапу початкової підготовки.
57. Дайте характеристику етапу попередньої базової підготовки.
58. Дайте характеристику етапу спеціалізованої базової підготовки.
59. Дайте характеристику етапу максимальної реалізації індивідуальних можливостей.
60. Дайте характеристику етапу збереження досягнень.

Питання з дисципліни «Теорії і методики викладання обраного виду спорту »

ЛЕГКА АТЛЕТИКА

1. Охарактеризуйте різновиди легкоатлетичних метань та фактори, які мають вплив на їх результат.
2. Визначте завдання методики навчання техніки бігу на середні та довгі дистанції та назвіть характерні риси бігу на витривалість.
3. Дайте характеристику завдань та опишіть методику навчання техніки бігу на короткі дистанції.
4. Розкажіть про заходи з техніки безпеки та профілактику травматизму на заняттях з легкої атлетики.
5. Дайте характеристику різновидів стрибків у довжину та перерахуйте порушення правил змагань, за які стрибуну у довжину зараховується невдала спроба.
6. Дайте характеристику стрибка у довжину та назвіть фактори, які впливають на результат у стрибках.
7. Визначте завдання та опишіть методику навчання техніки штовхання ядра.
8. Перерахуйте завдання та опишіть методику навчання спортивної ходьби.
9. Охарактеризуйте методику вивчення естафетного бігу.
10. опишіть способи розташування стартових колодок з бігу на 100 метрів та визначте фактори, що їх зумовлюють.
11. Дайте характеристику різновидів бігових дисциплін у легкій атлетиці.
12. Дайте характеристику класифікації легкоатлетичних вправ.
13. Назвіть основні відмінності техніки бігу в залежності від довжини дистанції.
14. Розкрийте завдання методики навчання техніки бігу на короткі дистанції та назвіть характерні риси бігу на витривалість.
15. Дайте порівняльну характеристику техніки бігу на середні дистанції з технікою спринтерського бігу.
16. Порівняйте техніку виконання стрибків у довжину способом «прогнувшись», «ножиці», «зігнувши ноги».
17. Вкажіть, які дисципліни входять у десятиборство, та опишіть послідовність проведення змагань.
18. Розкажіть, що є циклом та періодом у спортивній ходьбі та назвіть їх складові частини.

19. Розкрийте методику навчання кросового бігу та правила проведення змагань.
20. Охарактеризуйте різновиди гладкого бігу (по доріжках стадіону).
21. Дайте класифікацію видів легкої атлетики, що входять у програму Олімпійських ігор у чоловіків і жінок.
22. Опишіть вимоги до проведення пробігу вулицями міста.
23. Охарактеризуйте правила суддівства в стрибках у довжину.
24. Охарактеризуйте правила суддівства у штовханні ядра.
25. Охарактеризуйте правила суддівства естафетного бігу.

ФУТБОЛ

1. Визначте вплив занять футболом на організм людини.
2. Опишіть техніку виконання та методику навчання зупинки м'яча стопою.
3. Визначте взаємозв'язок загальної та спеціальної підготовки як закономірний процес спортивного тренування.
4. Опишіть техніку виконання та методику навчання удару по м'ячу внутрішньою стороною стопи.
5. Охарактеризуйте методи спортивного тренування у футболі.
6. Опишіть техніку виконання та методику навчання удару по м'ячу серединою стопи.
7. Охарактеризуйте структуру тренувальних занять з футболу.
8. Опишіть техніку виконання та методику навчання зупинки м'яча внутрішньою та зовнішньою сторонами стопи.
9. Охарактеризуйте завдання і спрямованість відновлювальних занять.
10. Опишіть техніку виконання та методику навчання удару по м'ячу з льоту.
11. Охарактеризуйте навантаження, які використовуються в спортивному тренуванні.
12. Опишіть техніку виконання та методику навчання удару по м'ячу головою з місця та в стрибку.
13. Охарактеризуйте завдання, зміст та форми теоретичної підготовки футболістів.
14. Розкрийте індивідуальні, групові і командні тактичні дії у футболі.
15. Розкрийте завдання загальної і спеціальної частини розминки під час тренування.
16. Розкрийте завдання основної частини тренувального заняття, їх характеристика.
17. Розкрийте завдання заключної частини тренувального заняття, їх характеристика.
18. Розкрийте значення тактики і її взаємозв'язок з технікою гри у футболі.
19. Охарактеризуйте використання колового методу тренування у процесі підготовки футболістів.
20. Розкрийте зміст, особливості і взаємозв'язок загальної і спеціальної фізичної підготовки футболістів.
21. Охарактеризуйте використання колового методу тренування у процесі підготовки футболістів.

22. Визначте завдання, засоби, форми і методи тактичної підготовки футболістів в захисті.
23. Охарактеризуйте навчання футболу в ДЮСШ у різних групах підготовки.
24. Охарактеризуйте техніку виконання та методику навчання зупинки м'яча стопою.
25. Розкрийте тенденції розвитку футболу в світі та на Україні.

ГІМНАСТИКА

1. Розкрийте зміст і значення гімнастичної термінології.
2. Опишіть форми і правила запису вправ.
3. Визначте терміни ЗРВ і вільних вправ.
4. Визначте терміни на гімнастичних приладах.
5. Визначте терміни акробатичних та стройових вправ
6. Визначте терміни вправ художньої гімнастики.
7. Визначте терміни прикладних вправ.
8. Дайте характеристику основних засобів гімнастики.
9. Дайте характеристику окремих видів гімнастичних вправ.
10. Визначте завдання та методичні особливості гімнастики.
11. Охарактеризуйте класифікацію видів гімнастики.
12. Розкрийте види травм та першу невідкладну допомогу при них на заняттях з гімнастики.
13. Проаналізуйте особливості страховки і допомоги в окремих видах багатоборства.
14. Дайте визначення термінів: «страховка», «допомога», «самостраховка».
15. Визначте умови попередження перевтоми гімнастів.
16. Проаналізуйте техніку силових вправ.
17. Проаналізуйте техніку махових вправ.
18. Визначте техніку відштовхувань і приземлень
19. Охарактеризуйте особливості виконання динамічних вправ.
20. Охарактеризуйте особливості виконання статичних вправ.
21. Визначте компоненти технічної підготовки в гімнастиці.
22. Проаналізуйте особливості методики тренувальної роботи з юними гімнастами.
23. Охарактеризуйте етап початкового спортивного тренування.
24. Охарактеризуйте етап початкового спеціалізованого спортивного тренування.
25. Охарактеризуйте етап поглибленого спеціалізованого спортивного тренування.

Питання з дисципліни «Спортивна медицина»

1. Мета, завдання та зміст спортивної медицини.
2. Зміст і суть лікарсько-педагогічних спостережень.

3. Оперативний, поточний та етапний контроль при лікарсько-педагогічних спостереженнях.
4. Методи дослідження, які застосовуються при лікарсько-педагогічних спостереженнях.
5. Функціональні проби, які застосовують при лікарсько-педагогічних спостереженнях.
6. Поняття «спортивний анамнез», значення даного дослідження в оцінці стану здоров'я спортсменів.
7. Особливості фізичного розвитку та зміни форм тіла у представників різних видів спорту.
8. Методи оцінки фізичного розвитку.
9. Гігієнічні вимоги до спортивних споруд
10. Медичне забезпечення змагань
11. Лікарський контроль у жіночому спорті
12. Медичне забезпечення інвалідного спорту.
13. Характеристика груп заборонених речовин та методів у спорті
14. Оздоровчі ефекти фізичних вправ.
15. Організація лікарського контролю в оздоровчих фізкультурних закладах
16. Особливості методики оздоровчого фізичного тренування.
17. Вікові анатомо-фізіологічні особливості організму юних спортсменів
18. Лікарський контроль за дітьми та підлітками, які займаються спортом
19. Особливості функціональної діагностики у дитячому віці .
20. Особливості патології у юних спортсменів.
21. Функціональні особливості серцево-судинної системи у спортсменів.
22. Гіпертрофія міокарду. Поняття про "спортивне серце".
23. Методи дослідження нервової системи у спортсменів, неврологічний анамнез.
24. Методика комбінованої функціональної проби Летунова.
25. Реакція пульсу та артеріального тиску на дозоване навантаження у спортсменів.
26. Зміни функції дихальної системи при фізичних навантаженнях.
27. Визначення статичної та динамічної координації у спортсменів.
28. Дослідження функціонального стану вегетативної нервової системи у спортсменів.
29. Захворювання периферичної нервової системи у спортсменів.
30. Ортостатичний шок.
31. Функціональні проби із зменшенням венозного повернення.
32. Характеристика тесту PWC 170.
33. Методика проведення та характеристика Гарвардського степ-тесту.
34. Поняття про МПК. Способи визначення МПК.
35. Застосування проб з присіданням для оцінки ефективності адаптації до фізичних вправ.
36. Типи реакцій серцево-судинної системи на дозоване фізичне навантаження.
37. Захворювання суглобово-зв'язкового апарату у спортсменів.

38. Функціональні особливості серцево-судинної системи у юних спортсменів.
39. Медичні питання спортивної орієнтації та відбору.
40. Особливості лікарського контролю за особами середнього та похилого віку.
41. Самоконтроль в масовій фізичній культурі.
42. Принципи дозування навантажень в масовій фізичній культурі.
43. Класифікація засобів відновлення.
44. Гостре перенапруження. Причини виникнення, прояви, профілактика.
45. Причини, механізми і профілактика спортивних травм у спортсменів.
46. Класифікація спортивних травм. Травматизм в окремих видах спорту.
47. Пошкодження шкірних покривів у спортсменів.
48. Пошкодження суглобово-зв'язкового апарату у спортсменів.
49. Травми кісток у спортсменів. Долікарська допомога.
50. Механічні пошкодження м'яких тканин у спортсменів. Долікарська допомога.
51. Механізми розвитку сонячного та теплового ударів. Перша допомога.
52. Травматичний шок. Долікарська допомога.
53. Травми головного мозку. Долікарська допомога.
54. характеристика структури захворюваності у спортсменів.
55. Серцево-судинні захворювання у спортсменів. Етіологія, клініка та профілактика.
56. Захворювання і пошкодження органів дихання у спортсменів.
57. Утоплення і перша допомога при ньому.
58. Захворювання, які є абсолютними та відносними протипоказами до занять масовою фізичною культурою.
59. Надрив та розрив м'язів та сухожилів. Перша допомога.
60. Гравітаційний шок. Причини та механізм виникнення, профілактика.
61. Поняття про перетренованість. Основні причини та механізми виникнення фізичного перенапруження центральної нервової системи. Стадії та клінічні особливості перетренованості. Лікування та попередження перетренованості у спортсменів.
62. Причини і механізми втрати свідомості у спортсменів. Клініка і профілактика.
63. Гостре перенапруження міокарду.
64. Гіпоглікемічний стан. Причини, клінічні ознаки, перша допомога.
65. Гостра серцева недостатність у спортсменів. Перша допомога.
66. Травми внутрішніх органів у спортсменів. Перша допомога.
67. Травми спинного мозку у спортсменів. Перша допомога.
68. Принципи надання першої допомоги при спортивних травмах.
69. Динаміка розвитку перевтоми, гострого та хронічного фізичного перенапруження.
70. Невідкладні стани у спортсменів та їх корекція
71. Неврози й неврозоподібні стани, реактивні психози та судомний синдром у спортсменів.

72. Види та форми гострого та хронічного фізичного перенапруження системи кровообігу.
73. Дисциркуляторна форма хронічної фізичного перенапруження системи кровообігу. Причини, механізми, клінічні особливості, лікування та профілактика гіпотензивних та гіпертензивних станів у спортсменів.
74. Аритмічна форма хронічної фізичної перенапруги. Види порушення ритму серця у спортсменів. Основні підходи до лікування порушень ритму та провідності серця у спортсменів. Синдром ранньої реполяризації шлуночків. Синдром WPW. Синдром подовження Q-T інтервалу. Синдром слабості синусового вузла.
75. Причини та механізми розвитку метаболічної кардіоміопатії. Діагностика, лікування та реабілітація спортсменів з метаболічною кардіоміопатією.
76. Кардіалгічний синдром. Ішемічна хвороба серця. Інфаркт міокарду у спортсменів. Пропалс мітрального клапана (ПМК). Фактори ризику раптової кардіальної смерті. Додаткові хорди лівого шлуночка. Дилатація серця та різні види кардіоміопатій.
77. Захворювання дихальної системи. Гострі респіраторно-вірусні захворювання. Гострі та хронічні бронхіти та пневмонії. Бронхіальна астма внаслідок фізичного зусилля. Дихальна недостатність.
78. Лікування та попередження гострого та хронічного імунодефіциту у спортсменів. Засоби імунокорекції у спортсменів. Лікування гострих інфекційних станів у спортсменів.
79. Ведення синдрому гострої кровотечі та усунення гострого больового синдрому. Попередження ускладнень гострої травми та травматичного шоку.
80. Пошкодження станового хребта та спинного мозку у спортсменів. Травматичні пошкодження периферичних нервів. Травматичні парези периферичних нервів.
81. Пошкодження грудної клітки, органів грудної порожнини. Спонтанний пневмоторакс. Закрита травма живота.
82. Клінічна та інструментальна діагностика черепно-мозкової травми (ЧМТ), оцінка ступеню та виду ЧМТ. Консервативна терапія. Допуск до тренувань та змагань. Профілактика ЧМТ. Комплексна медична реабілітація після ЧМТ.
83. Діагностика та невідкладна допомога при гострих порушеннях мозкового кровообігу.
84. Теплові ушкодження та ДВС-синдром у спортсменів. Синдром гострої дегідратації.
85. Загальне та локальне переохолодження у спортсменів. Тактика при утопленні, електротравма, опіках у спортсменів.
86. Механізми виникнення синкопальних станів у спортсменів. Гостра судинна недостатність
87. Діагностика та попередження гіпоглікемічних станів у спортсменів.
88. Гостра гіпоксія та гірська хвороба у спортсменів. Декомпресійна хвороба.

89. Захворюваність спортсменів та її структура. Залежність захворюваності від виду спорту, стажу та умов тренування і відпочинку спортсменів.
90. Причини виникнення захворювань у спортсменів.
91. Основні форми фізичного перенапруження у спортсменів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Атлетизм з методикою викладання: навч.-метод. посібник / укл. Ю.Г. Циба, А.Д. Молдован. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2018. 180 с.
2. Боднар І. Диференційоване фізичне виховання : навч. посіб. / Іванна Боднар. - Львів : ЛДУФК, 2017. - 197 с
3. Боднар І. Р. Теорія, методика та організація фізичного виховання учнів у спеціальній медичній групі : навч. посіб. / І. Р. Боднар. – Л. ЛДУФК, 2013. – 170 с.
4. Відновлювальні засоби працездатності у фізичній культурі і спорті: підручник / І.О.Ячнюк, О.О.Воробйов, Л.В.Романів, Ю.Б.Ячнюк та ін. – Чернівці: Книги – ХХІ, 2009. – 432 с.
5. Вілігорський О.М., Жукотинський К.К., Гончерюк М.А. Спортивна боротьба : метод. рек. Чернівці : ЧНУ, 2002, укр.
6. Волков Л.В. Спортивна підготовка дітей і підлітків. Київ : Вежа, 1998. 187 с.
7. Волков Л.В. Теория и методика детского и юношеского спорта. Киев: Олимпийская литература, 2002. 291 с.
8. Воробьев А.Н. О структуре силовой подготовки. Пауэрлифтинг Украины. К. : 1992. No 1. 75 с.
9. Вільчковський Е.С., Курок О.І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: навч.посіб. – Суми: ВДТ «Універсальна книга», 2004. – 428 с.
10. Губа В.П. Основы распознавания раннего спортивного таланта. Учебное пособие для высших учебных заведений физической культуры. М.: Терра-Спорт, 2003 208 с.
11. Дитина. Програма виховання та навчання дітей дошкільного віку. Київ, 1993. 272 с.
12. Доцюк Л.Г., Марценяк І.В. Основи фізіологічного забезпечення рухової активності. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2014. 228 с.
13. Єдина спортивна класифікація України (останнє видання).
14. Жичкин А.Е. Атлетическая подготовка в тренажерном зале. Харьков: Изд-во ХГПУ, 1996. 73 с.
15. Закон України “Про вищу освіту”. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, No 37-38.
16. Закон України “Про фізичну культуру і спорт” // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, No 14.
17. Інтеграція пізнавальної і рухової діяльності в системі навчання і виховання школярів. / Дубогай О. Д., Пангелов Б. П., Фролова Н. О., Горбенко М. І.– Київ, 2001. – 151 с.
18. Круцевич Т. Ю. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення : навч. посіб. / Т. Ю. Круцевич, Г. В. Безверхня. – К. : Олімп. л-ра, 2010.– С.56–58.

19. Легка атлетика : навч.-метод. посіб. / Ячнюк І. О., Ячнюк Ю.Б., Ячнюк М.Ю. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2018. 164 с.
20. Легка атлетика-основа оздоровлення, навчання і виховання студентів вищих навчальних закладів. Приставський Т.Г, Лемешко В.Й, Дух Т.І. Навчальний посібник. Видання друге, доповнене. Рекомендовано Міністерством освіти і науки як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів(лист №1/11-17796 від 10 листопада 2014року)
21. Легка атлетика у структурі фізичного виховання освітніх закладів. Приставський Т.Г, Ковбан О.Л, Бабич А.М, Сопіла Ю.М, Голубев М.Ю. Навчальний посібник. Львів.2020.С-174.
22. Линець М.М. Основи методики розвитку рухових якостей. Львів : Штабор, 1997. 207 с.
23. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина : [підручник] / [Клапчук В. В., Дзяк Г. В., Мурахов І. В. та ін.1 : за ред. В. В. Клапчука, Г. В. Дзяка.-К.: Здоров'я, 1995.-312 с.
24. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина: тестові завдання для контролю знань студентів медичного та стоматологічного факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівнів акредитації: навчальний посібник і Абрамов В. В., Клапчук В. В., Магльований А. В. [та ін.]; за ред. проф. В. В. Клапчука та проф. А. В. Магльованого- Дніпропетровськ: Мед академія, 2006. - 124 с.
25. Маліков М.В., Сватъев А.В., Богдановська Н.В. Функціональна діагностика у фізичному вихованні і спорті: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів – Запоріжжя: ЗДУ , 2006. – 227 с.
26. Матвеев Л.П. Основы общей теории спорта и системы подготовки спортсменов. – Киев.: Олимпийская литература, 1999. 318 с.
27. Мосейчук Ю.Ю. Спортивні ігри з методикою викладання (футбол) : метод. рекомендації. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. 60 с.
28. Москаленко Н. В. Інноваційні технології у фізичному вихованні школярів : навч. посібн. / Н. В. Москаленко, О. О. Власюк, І. В. Степанова, О. В. Шиян. – Д. : Інновація, 2011. – 238 с.
29. Москаленко Н. В. Теоретико-методичні засади інноваційних технологій в системі фізичного виховання молодших школярів тури в дитячому садку / Е.С. Вільчаковський. К. : Райдуга, 1994. 61 с.
30. Наконечний І. Ю. Теорія і методика спортивних тренувань : навч.-метод. посіб. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2018. 196 с.
31. Оцінювання фізичної підготовленості та здоров'я різних груп населення : монографія / [Боднар І. Р., Виноградський Б. А., Павлова Ю. О., Ріпак М. О., Дух Т. І., Стефанишин М. В.]. - Львів : ЛДУФК, 2018. - 132 с
32. Пангелова Н. Е. Теоретико-методичні засади формування гармонійно розвиненої особистості дитини дошкільного віку в процесі фізичного виховання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра наук з фіз. виховання

- і спорту : [спец.] 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / Н. Е. Пангелова. – Київ, 2014. – 37 с.
33. Папуша В. Фізичне виховання школярів: форми, зміст, організація. Тернопіль: Підручники і посібники, 2008. 192 с.
34. Платонов В. М. Професіональний спорт. Київ: Олімпійська л-ра, 2000. 391 с.
35. Платонов В. Н. Современная спортивная тренировка. Киев : Здоров'я 1980. 336 с.
36. Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу (останнє видання).
37. Положення про колектив фізичної культури в школі (останнє видання).
38. Романчук О.П. Лікарсько-педагогічний контроль в оздоровчій фізичній культурі: навч.-метод, посібник / О.П. Романчук. - Одеса: Вид. Букаєв В., 2010. - 206 с. 4. Мухін В. М.
39. Самостійні заняття студентів фізичною культурою у вищих навчальних закладах. Приставський Т.Г, Ковбан О.Л, Бабич А.М, Незгода С.М. Навчальний посібник. Львів.2018.С-156.
40. Сергієнко Л. П. Практикум з теорії та методики фізичного виховання / Л. П. Сергієнко. – Х. : ОВС, 2017. – 271 с.
41. Теория и методика физического воспитания / Под ред. Т.Ю. Круцевич. К. : Олімпійська література, 2003. 413 с.
42. Теорія і методика фізичного виховання : підруч. для студ. вищ. навч. закладів фіз. виховання і спорту : в 2 т. / під ред. Т. Ю. Круцевич. – К. : Олімпійська література, 2008. – Т. 1. – 391 с.
43. Томенко О. А. Теоретико-методологічні основи неспеціальної фізкультурної освіти учнівської молоді : автореф. дис. ... д-ра наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / О. А. Томенко. – Київ, 2012. – 36 с
44. Фізичне виховання і здоров'я : навч. посібник / авт. кол. : О.Д. Дубогай, Н.Н. Завидівська, О.В. Ханікянц та ін. ; за заг. ред. О. Д. Дубогай. – К. : УБС НБУ, 2012. – 271 с. ISBN978-966-484- 151-8. (Гриф МОНМС України).
45. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2001. Частина 1. 272 с.
46. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2001. Частина 2. 248 с.
47. Шиян Б.М., Папуша В.Г., Приступа Є.Н. Теорія фізичного виховання: навчальний посібник. Львів, 1996. 224 с.